

ชื่อวิทยานิพนธ์: ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษานอกที่ตั้งของมหาวิทยาลัยสงฆ์
ในกำกับของรัฐ

ผู้วิจัย: พระเมธีวชิรภูษิต (จำเนียร จิรวีโล)

ปริญญา: พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์:
ผศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม, พ.ม., พธ.บ., M.A., Ph.D. (Pol.Sc.)
รศ.ดร.อภิรักษ์ จันตะนี, ศศ.บ. (รัฐศาสตร์), ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์),
Ph.D. (Management)

วันสำเร็จการศึกษา: ...../...../.....

บทคัดย่อ

การวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ คือ ๑. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการสถานศึกษานอกที่ตั้งของมหาวิทยาลัยสงฆ์ในกำกับของรัฐ ๒. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษานอกที่ตั้งของมหาวิทยาลัยสงฆ์ในกำกับของรัฐ และ ๓. เพื่อศึกษารูปแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษานอกที่ตั้งของมหาวิทยาลัยสงฆ์ในกำกับของรัฐ

ระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน ๒๐ รูป/คน ด้วยแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบตัวต่อตัว และจากการสนทนากลุ่มเฉพาะจำนวน ๑๕ รูป/คน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบพรรณนาความ การวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๗๑ คน ด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนาได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

๑. สภาพการบริหารจัดการสถานศึกษานอกที่ตั้งของมหาวิทยาลัยสงฆ์ในกำกับของรัฐในด้านการผลิตบัณฑิตยังคงมีอุปสรรคการจัดการเรียนการสอน ด้านสถานที่ ด้านงบประมาณ ขาดการประชาสัมพันธ์ ขาดกลไกในการส่งเสริมวิชาการแก่นิสิต ขาดการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของบัณฑิตที่พึงประสงค์ บุคลากรน้อยเกินไป การแต่งตั้งผู้บริหารยังไม่ชัดเจนการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของท้องถิ่นและจัดตารางการเรียนการสอนมากเกินไป แต่บางหน่วยวิทยบริการจะมีความเด่นอยู่บ้างเพราะมุ่งเน้นด้านการวิจัย การทำนุบำรุงและส่งเสริมวิชาการแก่สังคม รวมทั้งบางหน่วยก็ยังจัดการเรียนการสอนได้ดีมากเพราะเป็นแหล่งศิลปวัฒนธรรมซึ่งเป็จุดเด่นของจังหวัด

๒. ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษานอกที่ตั้งของมหาวิทยาลัยสงฆ์ในกำกับของรัฐโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ด้านการส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่

สังคมมากที่สุดอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๓ รองลงมาด้านการวิจัยและพัฒนาอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๔ ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๓ และด้านการผลิตบัณฑิตอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๙

๓. รูปแบบการเพิ่มประสิทธิผลการบริหารจัดการสถานศึกษาออกที่ตั้งของมหาวิทยาลัยสงฆ์ ในกำกับของรัฐ พบว่า

ด้านการผลิตบัณฑิต พบว่า หน่วยวิทยบริการจะต้องจัดการเรียนการสอนโดยมีนิสิตเป็น ศูนย์กลาง การมีส่วนร่วมและการนำผลการประเมินผลมาปรับปรุงแก้ไข เพิ่มกลไกการจัดการสอนให้ สอดคล้องกับท้องถิ่น เพิ่มประสบการณ์ของผู้บริการ ปรับหลักสูตรให้ตอบโจทย์ต่อคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของบัณฑิต และการส่งเสริมให้นิสิตเกิดการใฝ่รู้ใฝ่คิดที่จะทำงานเพื่อสังคมอยู่เสมอ

ด้านการวิจัยและพัฒนา พบว่า จะต้องมีการบริหารจัดการงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่มี คุณภาพ ๓ มิติ ได้แก่ มิติคุณภาพของทรัพยากร มิติคุณภาพกระบวนการ และมิติคุณภาพของผลผลิต ภายใต้สภาพแวดล้อมใน ๔ องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านสถานศึกษา ด้านผู้บริหาร ด้านอาจารย์ และด้านนิสิต ด้วยการจัดตั้งศูนย์การวิจัย การจัดการเรียนการสอนให้เทียบเท่าระดับปริญญาโท การอุดหนุน งบประมาณทางการวิจัยการจัดหาครุอาจารย์ที่เก่งด้านการวิจัย และการฝึกให้นิสิตทำวิจัยกับชุมชน

ด้านการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาและการบริการวิชาการ พบว่า จะต้องการฝึกอบรมครูพระสอน ศีลธรรมในโรงเรียนให้มียอดความรู้ในการถ่ายทอดวิชาการ ส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการให้มาก ยิ่งขึ้น การกำหนดผู้ติดต่อประสานต้องให้ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบ ส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ การสร้างโรงเรียนสำหรับการฝึกพระวิทยากร การจัดทำวารสารของหน่วยวิทยบริการเพื่อเป็นประโยชน์ แก่การเป็นโรงเรียนฝึกทักษะทางวิชาการให้กับนิสิต เจ้าหน้าที่ และอาจารย์

ด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม พบว่า กำหนดหลักสูตรให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณี ท้องถิ่นการจัดตั้งเครือข่ายชุมชนการบูรณาการการเรียนการสอนให้เชื่อมโยงไปยังศิลปวัฒนธรรมการ ปลุกฝังวัฒนธรรมที่ดั่งามผ่านครูสอนศีลธรรมการเสริมสร้างนักวิจัยท้องถิ่นการสร้างหลักสูตรทาง ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นการผลิตพระนักพัฒนาชุมชน และการฝึกฝนพระภิกษุให้มีศักยภาพ ทักษะในการ ถ่ายทอด และองค์ความรู้พื้นฐานของชุมชนก็จะสามารถสร้างโอกาสที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาของ หน่วยวิทยบริการ